

ဗုဒ္ဓနဲ့ခေတ်ပြိုင် တိတ္ထိဆရာကြီး ခြောက်ယောက်

ဗုဒ္ဓ

နိဂဏ္ဌနာဇုပုတ္တ

မေးမြန်အပ်ပါသည် အရှင်ဘုရား၊

ဗုဒ္ဓဘုရားနှင့် ခေတ်ပြိုင် တိတ္ထိဆရာကြီး ခြောက်ယောက် ရှိသည်ဟု ကြားဖူးပါသည်။ အဲဒီ ခြောက်ယောက်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိနှင့် သူတို့ဟောတဲ့ အယူဝါဒ အကြောင်းကိုလည်း အကျဉ်းမျှ ရှင်းပြပေးစေလိုပါသည် အရှင်ဘုရား။

ခေတ္တ စင်္ကာပူရောက် ဦးခင်အေး

အသက်အငယ်ဆုံး ဗုဒ္ဓ

ဗုဒ္ဓနဲ့ တွေ့ခါစမှာ ကောသလမင်းက ပူရဏကဿပစတဲ့ ဆရာကြီး တွေနဲ့စာရင် အသက်ကလည်း ငယ်တယ်။ ရဟန်းပြုတာလည်း မကြာသေးလို့ အရှင်ဂေါတမ အနေနဲ့ ဗုဒ္ဓအဖြစ်ကို ဝန်ခံပါသလားလို့ မေးလျှောက်ပုံအရ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဟာ ဆရာကြီး ခြောက်ယောက်ထက် သက်တော် ငယ်တယ်။ မိလိန္ဒပုဂ္ဂ (စာ၊ ၄) မှာ မိလိန္ဒမင်းဟာ ပူရဏကဿပစတဲ့ တိတ္ထိဆရာကြီး ခြောက်ယောက်နဲ့ တွေ့ကြောင်းဆိုတာက ဗုဒ္ဓလက်ထက်က ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ၎င်းဆရာကြီး ခြောက်ယောက်တို့ရဲ့ အဆက်အနွယ်ဖြစ်တဲ့ ထိုခေတ်က ဂိုဏ်းခေါင်းဆောင်တွေကို သွားတွေတာ ဖြစ်နိုင်တယ်။

ပူရဏ ကဿပ

ကဿပ အနွယ်ဝင် ပူရဏအမည်ရတဲ့ ဆရာကြီး။ ငယ်စဉ်က ကျွန်ဖြစ် ခဲ့တယ်။ တစ်ရာယောက်မြောက် မွေးဖွားတဲ့အတွက် မင်္ဂလာကျွန်အဖြစ် သတ်မှတ်ခံရလို့ သခင်ရဲ့ မျက်နှာသာပေးတာ ခံရတယ်။ နောက်တော့ အိမ်က ထွက်ပြေးတယ်။ ပါလာတဲ့ အဝတ်အစားတွေကို လမ်းမှာ သူ့ခိုး လုခံရတယ်။ အဝတ်မပါဘဲ ရွာတစ်ရွာကို ဝင်မိရာမှာ ရွာကလူတွေက သူ့ကို ရဟန္တာထင်ပြီး ဝိုင်းဝန်း ပူဇော်ကြသတဲ့။ အဝတ်မဝတ်လို့ ပူဇော်ခံရတာဆိုပြီး အဝတ်ရတဲ့အခါ မဝတ်တော့ဘူး။ အဝတ်မဝတ်လို့ သူ့ဂိုဏ်းကို အာဇီဝကလို့ ခေါ်တယ် (ဒီ-၄၅ ၁၊ ၁၃၀)။ သူ့မှာ နောက်လိုက်တပည့် ငါးရာရှိတယ်။ နတ်တပည့်တွေတောင် ရှိတယ်။ ‘အသ္မ’ လို့ ခေါ်တဲ့ နတ်သားက ပူရဏကဿပကို ရှိခိုးထိုက်ကြောင်း မြတ်ဗုဒ္ဓထံ လာရောက် လျှောက်ထားဖူးတယ် (သံ ၁၊ ၆၆)။ လိစ္ဆဝီအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ဝင် မဟာလိမင်းဟာ ပူရဏကဿပဆီ အဝင်အထွက် ရှိတယ်။ ဒီဆရာကြီးဟာ အလုံးစုံကို မြင်သိသူ (သဗ္ဗညု) ဖြစ်ကြောင်း ဝန်ခံတယ် (သံ ၂၊ ၅၇)။

ဗုဒ္ဓနဲ့ တန်ခိုးပြိုင်ရာမှာ ရှုံးလို့ ရှက်ပြီး သာဝတ္ထိမြို့က ရှောင်အသွား လမ်းတစ်နေရာမှာ သူတန်ခိုးပြတာကို ကြည့်ဖို့လာတဲ့ သူ့တပည့်ဆီက ရေးအိုးနဲ့ ကြိုးကိုယူ၊ အိုးကို ကြိုးနဲ့ လည်ပင်းမှာချည်၊ အနီးမှာရှိတဲ့ မြစ်ထဲဆင်းပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို အဆုံးစီရင်လိုက်တယ် (ဓမ္မပဒ-၄၅ ၂၊ ၁၃၆)။ ဒီဖြစ်ရပ်မတိုင်ခင် ၄ လလောက်က ရာဇဂြိုဟ်မှာ ဗိမ္ဗိသာရမင်း မကွယ်လွန်သေး (ယင်း၊ ၁၃၆)တဲ့အတွက် ပူရဏကဿပ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အဆုံးစီရင်ချိန်မှာ အဇာတသတ် မင်းမဖြစ်သေးတာရယ်။ ဗုဒ္ဓ တန်ခိုးပြတာဟာ ဗုဒ္ဓဖြစ်ပြီးနောက် ခုနစ်နှစ်အကြာမှာ ဖြစ်တာ (မ-၄၅ ၄၊ ၁၇၄) ရယ်ကြောင့် အဇာတသတ္တုက ပူရဏကဿပဆီ သွားတယ် (ဒီ ၁၊ ၄၉) ဆိုတာ သူ မင်းမဖြစ်ခင်က ဖြစ်လေမလားလို့ စဉ်းစားစရာပါပဲ။

ပူရဏဝါဒ

တိုက်ခိုက်လုယူသူ၊ လုယူစေသူ၊ သူ့မယားကို သွားလာသူ၊ သွားလာစေသူ၊ မမှန်စကားကို ပြောဆိုသူ၊ ပြောဆိုစေသူများသည် မကောင်းမှုကို ပြုသော်လည်း ပြုသည်မမည်။ ဤကမ္ဘာမြေပေါ်ရှိ သတ္တဝါတို့ကို သင်တန်းသွားစက်ဖြင့် တစ်ခုတည်း

သော အသားစု အသားပုံဖြစ်အောင် အကယ်၍ ပြုစေကာမူ ထိုအကြောင်းကြောင့် မကောင်းမှုမရှိ၊ မကောင်းမှုဖြစ်ခြင်းမရှိ။ ... အလှူပေးခြင်း၊ သီလစောင့်စည်းခြင်း၊ အမှန်ကို ဆိုခြင်းတို့ကြောင့် ကောင်းမှုမရှိ၊ ကောင်းမှုပြင်းခြင်းမရှိ (ဒီ ၁၊ ၄၉)။ သတ္တဝါတို့ ညစ်ညူးရန် အကြောင်း အထောက်အပံ့ မရှိသကဲ့သို့ စင်ကြယ်ရန် လည်း အကြောင်း အထောက်အပံ့ မရှိ (သံ ၂၊ ၅၅)။ သတ်အပ် ဖြတ်အပ်သည်၌ မကောင်းမှုကို အဖန်ဖန် မရှုတတ်၊ မိမိ၏ ကောင်းမှုကိုလည်း အဖန်ဖန် မရှုတတ် (သံ ၁၊ ၆၆)။ ပူရဏကဿပဟာ အကြောင်းကို ပယ်သူ ဖြစ်ပါတယ်။

မက္ခလိ ဂေါသာလ

နာမည်ရင်းက မက္ခလိ၊ ဂေါသာလ ဆိုတာက သူ့ကို မွေးဖွားတဲ့ နေရာ နွားတဲကုပ် (ဒီ-ဋ္ဌ ၁၊ ၁၃၁)။ ငယ်စဉ်က အိမ်တစ်အိမ်မှာ ကျွန်ခံရင်း ဆီအိုးကို သယ်ယူလာစဉ် သခင်က ‘မာ ခလိ’ (ချော်မလဲစေနဲ့)လို့ ပြောနေဆဲမှာ ချော်လဲလို့ ဆီအိုးကွဲတယ်။ သခင်ကိုကြောက်လို့ ထွက်ပြေးမယ်လုပ်တုန်း သခင်က ဖမ်းဆွဲရာမှာ အဝတ်ကို ဖမ်းမိလို့ အဝတ်ကိုစွန့်ပြီး ပြေးရာက အဝတ်မစည်းတဲ့ တက္ကတွန်း ဖြစ်လာတယ်။

ဂျိန်းမှတ်တမ်းတွေအရ သူ့ကို ဂေါသာလ မိခင်ပုတ္တလို့ ခေါ်တယ်။ သာဝတ္ထိ မြို့နားက သာရဝန (အရပ်)မှာ မွေးတယ်။ သူ့အဖေ နာမည် မိခင်၊ အမေနာမည် က ဘဒ္ဒါ။ သူ့အဖေက ပန်းချီဆေးရေး အရောင်းအဝယ် လုပ်သူ။ ဂေါသာလဆိုတာ အဲဒီသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းကြောင့် ရခဲ့တဲ့နာမည်။ ဒီတွေးခေါ်ရှင်ရဲ့ အမည်မှန်က ပြာကရိတ် ဘာသာစကားနဲ့ မဆကရိန် (Maskarin)၊ ပါဠိပုံစံနဲ့ မက္ခလိ ဖြစ်နိုင် တယ်။ မဆကရိန် (Maskarin) ပုဒ်ကို ပါဏိနိကျမ်းမှာ ငါးတောင်ဌေးကို ကိုင် ဆောင်သူ (Maskara) လို့ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်တယ်။ မဆကရိန်ကို ဧကဒဏ္ဍိလို့လည်း ခေါ်တယ်။ ပတဉ္စလိအလိုအရ မဆကရိန်ဆိုတာ လှည့်လည်သွားလာသူ ပရိဗိုဇ် ဂိုဏ်းလို့ ဆိုတယ်။ ငါးတောင်ဌေးကို ကိုင်ဆောင်လို့ မဟုတ်ဘဲ သူတို့က စိတ် ဆန္ဒ လွတ်လပ်မှုကို ငြင်းပယ်လို့ အဲဒီလို ခေါ်တာ။ မဆကရိန်တွေက ကံကြမ္မာ ယိုးမယ်စွဲဝါဒီတွေဖြစ်တယ်။ (Barua, Pre-Buddhistic Indian Philosophy, p. 372)။

မက္ခလိဝါဒ

ရှစ်သန်းလေးသိန်းသော မဟာကပ်တို့ပတ်လုံး လူမိုက်ဖြစ်စေ ပညာရှိဖြစ်စေ(တစ်

ဘဝမှ တစ်ဘဝသို့) ပြေးသွားကျင်လည်၍ ဆင်းရဲ ကုန်ဆုံးခြင်းကို ပြုကြလတ္တံ့။ ထိုအတွင်း (ဆင်းရဲကုန်ဆုံးခြင်း) မရှိ။ သံသရာသည် အပိုင်းအခြား ပြုထားပြီး ဖြစ်၏။ အလွန်အယုတ်မရှိ။ ချည်လုံးကို ပစ်လိုက်သော် (ချည်ရှိသရွေ့သာ) ပြေ လျက် ပြေးသွားသကဲ့သို့ ဤအတူ လူမိုက်ဖြစ်စေ ပညာရှိဖြစ်စေ (တစ်ဘဝမှ တစ် ဘဝသို့) ပြေးသွား ကျင်လည်၍ ဆင်းရဲ ကုန်ဆုံးခြင်းကို ပြုကြလတ္တံ့။

သူ့အလို သတ္တဝါအားလုံးဟာ သတ်မှတ်ချိန်ရောက်ရင် သူ့အလိုလို ပြီးပြည့်စုံ သွားတယ်။ အချိန် မကျသရွေ့ ကောင်းကောင်း ဆိုးဆိုး ဘာလုပ်လုပ် အတူတူပဲ လို့ ယူဆပုံရတယ်။ ပါဠိတော်နဲ့ အဋ္ဌကထာမှာ ဖော်ပြတဲ့ မက္ခလိဝါဒအားလုံးကို ဘုန်းကြီး နားမလည်လို့ နားလည်နိုင်တာလောက်ကိုပဲ ထုတ်ပြလိုက်ပါတယ်။

ဗုဒ္ဓရဲ့ အမြင်အရ တိတ္ထိဆရာကြီး ခြောက်ယောက်ထဲမှာ မက္ခလိ ဂေါသာလရဲ့ ဝါဒဟာ လောကလူ့ဘောင်အတွက် အန္တရယ်အကြီးမားဆုံး ဝါဒမှား ဖြစ်တယ်။ ‘ရဟန်းတို့၊ မက္ခလိဂေါသာလကဲ့သို့ လူအများ အကျိုးစီးပွား မဲ့အောင် ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်အောင် ပြုကျင့်သူ အခြားတစ်ယောက်ကိုမျှ ငါတုရား မြင်တော်မမူ။ ရဟန်း တို့၊ လောက၌ မက္ခလိ ဂေါသာလ ပေါ်ပေါက်လာခြင်းမှာ ငါးတို့၏ အကျိုးစီးပွားမဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခ ဖြစ်အောင် မြစ်ဆိုမြစ်ဝ နေရာများမှာ မြို့ကို ချထားသကဲ့သို့ ဖြစ်၏’ (အံ ၁၊ ၃၆)။ သူ့ဝါဒကို မြတ်ဗုဒ္ဓက ‘လူထောင်မြို့’လို့ မိန့်ခဲ့ပါတယ်။

အဇိတ ဂေသကမ္မလ

အဇိတဆိုတာ သူ့နာမည်။ ဂေသဆိုတာ လူ့ဆံပင်။ ကမ္မလဆိုတာ ဝတ်ရုံ။ လူ့ဆံ ပင်နဲ့ ချုပ်ထားတဲ့ ကမ္မလာကို ဝတ်ရုံသူ။ အဲဒီ လူ့ဆံပင် ဝတ်ရုံနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဗုဒ္ဓရဲ့ မှတ်ချက်က ‘လူ့ဆံခြည်မျှင်ဖြင့် ရက်လုပ်သော ကမ္မလာသည် အဝတ်ဟု သမျှတွင် အညံ့ဆုံးဖြစ်၏။ အေးချိန်မှာ အလွန် အေး၏။ ပူချိန်မှာ အလွန်ပူ၏။ အဆင်းမလှ။ အနံ့မကောင်း။ ကြမ်းတမ်း၏’တဲ့။ (အံ ၁၊ ၂၉၀)။ မြတ်ဗုဒ္ဓနဲ့ အပြိုင် တပည့်တပန်း များပြားသူ ဖြစ်တယ်။ မဟာဗောဓိဇာတ် (ဇာ ၂၊ ၄၇)အရ ဗုဒ္ဓရှင် တော်မြတ်ဟာ ဗုဒ္ဓ မဖြစ်ကပင် အဇိတရဲ့ ဝါဒကို ငြင်းပယ်ခဲ့ဖူးတယ်။

အဇိတဝါဒ

သတ္တဝါသည် ဓာတ်ကြီးလေးပါး အစုအဝေး ဖြစ်၏။ သေလွန်သော် မြေဓာတ်သည်

မြေဓာတ်အစုနှင့်၊ ရေဓာတ်သည် ရေဓာတ်အစုနှင့်၊ လေဓာတ်သည် လေဓာတ်အစုနှင့်၊ မီးဓာတ်သည် မီးဓာတ်အစုနှင့် ပေါင်းစည်းသွား၏။ နာမ်က္ခန္ဓာတို့သည်ကောင်းကင်သို့ ပြောင်းရွှေ့ကုန် ၏။ ... အလှူတို့သည် သေပြီးနောက် ပြာအဆုံးရှိကုန်၏။ အလှူပေးခြင်းကို လူမိုက်တို့က ဟောကြားထား၏။ အချို့သူတို့သည် (ပေးလှူခြင်းစသည်၏ အကျိုးသည်) ရှိ၏ဟူသောဝါဒကို ဟောပြောကုန်၏။ ထိုသူတို့၏ စကားသည် အချည်းနှီးဖြစ်၏။ မှားယွင်း၏။ ယောင်ယမ်းပြော ဆိုသော စကားဖြစ်၏။ လူမိုက်ဖြစ်စေ ပညာရှိဖြစ်စေ ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီးလျှင် ပြတ်စဲကုန်၏။ ပျက်စီးကုန်၏။ သေသည်မှနောက်၌ (ဘာမျှ) မရှိကုန်။ အကျိုးကို ပယ်တဲဝါဒ ဖြစ်ပါတယ်။

ပကုဓ ကစွာယန

ပကုဓဆိုတာ နာမည်ရင်း။ ကစွာယနဆိုတာ သူ့အမျိုးအနွယ်။ ပကုဓဟာ ရေအေးကို လုံးဝမသုံးဘူး။ ရေထဲက ပိုးကောင်တွေသေရင် သီလပျက်လို့ မြစ်ချောင်းကို လုံးဝ ဖြတ်မကူးဘူး။ အိမ်သာတက်ပြီးတောင် ရေနွေး မရှိရင် မသန့်စင်ဘဲ ဒီအတိုင်း နေတယ် (ဒီ-၄၅ ၁၊ ၁၅၁)။ ပကုဓဟာ မေးခွန်း မေးတာကို မကြိုက်ဘူး။ စိတ်လည်း ဆိုးတတ်တယ်။ သူ့ တပည့်တွေက အလွန်ကြီး မလေး စားကြဘူး (မ ၁၊ ၃၁၇)။ အိမ်ပေမယ့် ပကုဓရဲ့ အသိုင်းအဝိုင်းလည်း မသေးဘူး။ ကြည်ညိုလေးစားတဲ့ နောက်လိုက်တပည့်တွေ အများကြီးရှိတယ်။ ဂိုဏ်းခေါင်းဆောင် ဖြစ်တယ်။ သူကိုယ်သူတော့ အားလုံးကိုသိသူ မြင်သူအနေနဲ့ ဝန်မခံဘူး (သံ ၁၊ ၆၈)။

ပကုဓဝါဒ

‘ခုနစ်ပါးသောအစုတို့၌ သတ်သူ သတ်စေသူ ကြားသူ ကြားစေသူ သိသူ သိစေသူများ မရှိကုန်။ ထက်စွာသော လက်နက်ဖြင့် ဦးခေါင်းကို ဖြတ်စေကာမူ တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို သတ်သည် မမည်။ လက်နက်သည် ခုနစ်ပါးသောအစုတို့ အကြား ဟင်းလင်းသို့ ကျရာကုန်၏။ သူ့အလိုအရ မြေ၊ မီး၊ လေ၊ ရေ၊ ဖျော်ရွှင်မှု၊ နာကျင်မှုနဲ့ ဝိညာဉ်ကောင်ဆိုတဲ့ ဓာတ်ခုနစ်မျိုးမှာ ပြုလုပ်တတ်တဲ့ သတ္တိ မရှိ။ အကြောင့် ထက်စွာ သောမားနဲ့ လည်ပင်းကို လှီးပေမယ့် သူ့အသက်ကို သတ်တယ်လို့ မဆိုနိုင်။ အဲဒီ ဓားထက်ထက်ဟာ အဲဒီ ဓာတ်ခုနစ်မျိုးရဲ့ အကြားကို ဝင်ရောက်သွားခြင်းသာ ဖြစ်တယ်။ သတ်ခြင်း၊ ကြားခြင်း သိခြင်း မှတ်

သားခြင်း ဆိုတာတွေ မရှိ။ အကောင်း အဆိုး ခွဲခြားခြင်း မရှိ။ အကျိုးကို ပယ်တဲဝါဒလို့ပဲ ဆိုရမှာပဲ။

နိဂဏ္ဌ နာဇုပုတ္တ

နှောင်ဖွဲ့တဲ့ ကိလေသာမရှိဘူးဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်နဲ့ နိဂဏ္ဌလို့ တွင်လာတယ်။ နာဇုပုတ္တဆိုတာ နာဇုအမည်ရှိသူရဲ့သား။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်က ယခုခေတ်ထိ အိန္ဒိယမှာ ခေတ်စားဆဲဖြစ်တဲ့ ဂျိန့်ဒါဒကို တည်ထောင်သူ မဟာဝီရပါပဲ။ ဝါဒမာနလို့လည်း ခေါ်သေးတယ်။ နာဇုဆိုတာ ဝေသာလီက သူ့အမျိုးရဲ့ နာမည်။ နိဂဏ္ဌဆိုတာ ရဟန်းပြုပြီးနောက် တွင်လာတဲ့ နာ မည်။ နာဇုဆိုတာ သူ့အဖေရဲ့ နာမည် (သုတ္တနိ-၄ ၂၊ ၁၄၈)။ သူလည်း အားလုံးကိုသိသူ ဗုဒ္ဓဖြစ်တယ်လို့ ဝန်ခံတယ် (အံ ၁၊ ၂၁)။

ဂျိန့်ဒါဒအစဉ်အလာအရ သူ့အဖေ နာမည်ရင်းက သိဒ္ဓတ္ထဖြစ်ပြီး ခတ္တိယမျိုး၊ သူ့အမေက တြိသာလာခေါ်သတဲ့ (Barua, *Pre-Buddhistic Indian Philosophy*, p. 272)။ နိဂဏ္ဌဟာ သွားဆဲ ရပ်ဆဲ အိပ်ဆဲ အချိန်တိုင်းမှာ အကန့်အသတ်မဲ့ သဗ္ဗညု (အားလုံးကိုသိသူ) ဖြစ်ကြောင်း ဆိုတယ်။ တန်ခိုးရှိကြောင်း ဝန်ခံပေမယ့် ရာဇဂြိုဟ်သူဌေးရဲ့ စန္ဒကူးသား သပိတ်ကို တန်ခိုးနှင့် မယူနိုင်ခဲ့ဘူး (ဓမ္မပဒ-၄၅ ၁၊ ၂၁)။ ဗုဒ္ဓရဲ့ ခမည်းတော်ဘက်က ဦးလေးတော် ဝပ္ပအမည်ရှိ သာကီဝင်မင်းဟာ ဗုဒ္ဓဝါဒီ မဖြစ်ခင်တုန်းက နိဂဏ္ဌရဲ့တပည့် ဖြစ်ခဲ့တယ် (အံ ၁၊ ၅၁၇)။ သူ့အားထားရတဲ့ ဥပါလိအမည်ရှိ သူ့ကြွယ်က သူ့ဝါဒကို စွန့်ပြီး ဗုဒ္ဓသာဝက ဖြစ်သွားလို့ စိတ်ထိခိုက်ပြီး သွေးအန်တယ်။ ရာဇဂြိုဟ်အနီး ဗာလကရွာမှ ပါဝါမြို့ (ယခုအခေါ် ပါဝါပူရီ)ကို ရောက်လို့ မကြာခင် ကွယ်လွန်တယ်။ အဲဒီမြို့မှာ မဟာဝီရရဲ့ ကိုယ်လုံးတီး မတ်ရပ်ရပ်တု ကြီးကို ယနေ့ခေတ် တွေ့နိုင်တယ်။ ဒီဂိုဏ်းဝင်တွေလည်း အဝတ်မဝတ်ကြဘူး။ နာဇုပုတ္တ ကွယ်လွန်လို့ မကြာခင် သူတို့ ဂိုဏ်းအတွင်း အငြင်းပွားမှုဖြစ်ပြီး ကွဲပြဲကြတယ် (မ ၁၊ ၄၉)။

နိဂဏ္ဌဝါဒ

နိဂဏ္ဌသည် ရေအေး အားလုံးကို တားမြစ်၏။ (နိဂဏ္ဌလည်း ရေအေးမှာ အသက်ရှိတယ်လို့ ယူဆသူ ဖြစ်တယ်။) (မကောင်းမှုကို) အလုံးစုံကို တားမြစ်၏။ အလုံးစုံ

တားမြစ်ခြင်းဖြင့် (မကောင်းမှုကို) ပယ်ခွာပြီး ဖြစ်၏။ မကောင်းမှုကို အလုံးစုံ တားမြစ်ခြင်း ဖြင့် (လွတ်မြောက်ရာကို) တွေ့ပြီး ဖြစ်၏။ ဤစောင့်ထိန်းမှု လေးမျိုးကြောင့် သူ့ကို နိဂဏ္ဌ = အနှောင်အဖွဲ့ မရှိသူလို့ ခေါ်တယ်။ စောင့်ထိန်းမှု လေးမျိုးထဲက ရေအေး မသောက်တာလောက်တော့ ယေဘုယျ နားလည်ပေမယ့် ကျန်သုံးမျိုးကို ဘုန်းကြီး ရှင်းလင်းစွာ နားမလည်ဘူး။

သူ့ဝါဒမှာ ဗုဒ္ဓအဆုံးအမနဲ့ ကိုက်ညီတာလေးတွေ ပါပေမယ့် အယူဝါဒ မစင် ကြယ်လို့ ဒိဋ္ဌိ (အယူမှား) လို့ပဲ ဆိုရတယ် (ဒီ-၄၅ ၁၊ ၁၅၁)။ နိဂဏ္ဌဟာ သူ့တပည့် တွေ သေပြီးနောက် ဘယ်ကို ရောက်တယ်ဆိုတာကို မဆိုင်းမတွဖြေကြား လေ့ရှိ တယ်။ ဒါပေမယ့် သကုလုဒါယီ ပရိမိုဇ်က မေးခွန်းတွေ မေးတဲ့အခါမှာတော့ မဖြေဘဲ ရှောင်နေတယ်။ နောက်ဆုံး စိတ်ဆိုးတယ် (မ ၂၊ ၁၉၄)။

ယခု အပြင်းအထန် ကျင့်ခြင်းဖြင့် အတိတ်က လုပ်ခဲ့တာတွေကို ငြိမ်းစေနိုင် တယ်။ အတိတ်က လုပ်ခဲ့တဲ့ မကောင်းမှုအားလုံးကို ပစ္စုပ္ပန်မှာ ဒဏ်ခတ်ပြီး ပယ် ရှားတဲ့ သဘောပါပဲ။ အမှုသစ်ကိုတော့ မလုပ်ဘဲ ရှောင်ကြဉ်ရမယ်။ အသစ်ဖြစ် သော မကောင်းမှုတွေကို မလုပ်ခြင်းဖြင့် အနာဂတ်အခြေအနေ ကောင်းမွန်လာ တယ်။ လုပ်ဆောင်ချက်တွေကို ဖျက်ဆီးလိုက်ခြင်းဟာ ဒုက္ခကို ဖျက်ဆီးခြင်းပါပဲ။ အဲဒီလို ဖျက်ဆီးရင် ဝေဒနာကို ဖျက်ဆီးခြင်းသို့ ရောက်သွားတာပဲ။ ယင်းသို့ဖြင့် ဒုက္ခ အားလုံး ကုန်ခမ်းပြီး သံသရာမှ လွတ်မြောက်နိုင်တယ်။ (အံ ၁၊ ၂၂၁)။

သဗ္ဗယ ဗေလဋ္ဌပုတ္တ

သဗ္ဗယဆိုတာ နာမည်ရင်း။ ဗေလဋ္ဌပုတ္တဆိုတာ ဗေလဋ္ဌအမည်ရှိသူရဲ့ သား။ ဗြဟ္မ ဇာလသုတ်နိဒါန်းအရ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ် နာလန္ဒာနဲ့ ရာဇဂြိုဟ် အကြား ခရီးသွား ခိုက် ရတနာသုံးပါးကို ကဲ့ရဲ့ပြစ်ဆိုပြုတဲ့ သုပ္ပိယပရိမိုဇ်ဟာ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့တပည့်ပဲ။ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဖြစ်လာမယ့် ဥပတိဿနဲ့ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာနံ ဖြစ်လာမယ့် ကောလိတတို့ဟာ ဗုဒ္ဓနဲ့ မတွေ့ခင်က ဒီဆရာကြီးဆီမှာ တပည့်ခံဖူးတယ်။ ဥပ တိဿနဲ့ ကောလိတတို့ဟာ နောက်ပါ အဖော်နှစ်ရာ ငါးဆယ်နှင့် အတူ ဗုဒ္ဓရဲ့ တပည့်အဖြစ် ခံယူကြချိန်မှာ သဗ္ဗညုဆရာကြီး မေ့မြောသွားသတဲ့။ ဥပတိဿနဲ့

ကောလိတတို့က မိမိတို့နှင့် အတူလိုက်ဖို့ ခေါ်တဲ့အခါ သဗ္ဗညုက ကိုယ်က ပိုဏ်း ဆရာကြီး ဖြစ်နေလို့ ခုပြီးမှ တပည့်မလုပ်ချင်တော့ကြောင်းနဲ့ လောကမှာ မသိ မလိမ္မာသူတွေ ပိုများလို့ အဲဒီမသိမလိမ္မာသူတွေ ငါ့ဆီကို လာကြလိမ့်မှာဖြစ် ကြောင်း ဆိုတယ်။ (ဓမ္မပဒ-၄၅ ၁၊ ၈၀)။

သဗ္ဗယဝါဒ

တပါးသော လောကရှိသလောဟု (သင်တို့) ငါ့ကို မေးသော် တပါးသော လောက ရှိ၏ဟု ငါ့အယူရှိခဲ့လျှင် တပါးသော လောကရှိဟု သင့်အား ငါဖြေရာ၏။ (သို့ရာ တွင်) ဤသို့ဟုလည်း ငါမယူ။ ထိုသို့ဟုလည်း ငါမယူ။ အခြားသို့ဟုလည်း ငါမယူ။ (ဤသို့ ထိုသို့ အခြားသို့) မဟုတ်ဟုလည်း ငါမယူ။ (ဤသို့ ထိုသို့ အခြားသို့) မဟုတ်သည် မဟုတ်ဟုလည်း ငါမယူ (ဒီ ၁၊ ၄၉)။

သဗ္ဗယဟာ အဖြေကို တွေးခေါ်စဉ်းစားဖို့ ပြဿနာတစ်ရပ်အနေနဲ့ အမြဲချန် ထားရတဲ့ မေးခွန်းတွေနဲ့ပဲ သူ့ရဲ့ ကောက်ချက်တွေကို ချည်နှောင်ထားတာ ဖြစ် နိုင်တယ်။ မေးခွန်းတိုင်းကို ရှောင်လွှဲတဲ့ ဝါဒပါပဲ။ အနောက်တိုင်း ဒဿအများ စုလည်း တိကျအဖြေကို ပေးလေ့မရှိဘူး။ လူတွေကို ကိုယ့်ဟာကိုယ် စဉ်းစားဖို့နဲ့ စဉ်းစားတတ်အောင်ပဲ သင် ကြားပေးတဲ့ သဘောပေလော။

အမှန်နဲ့ နီးစပ်အောင် တွေးမြင်နိုင်ပါစေ။ □

